

ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ՇԵՆՔԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ
ԵՎ ԷՆԵՐԳԱԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԲԱՐՁՐԱՅՈՒՄ

ՄՇԱԿՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՄՈԴԵԼՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ
ԿԻՐԱՐԿՈՒՄԸ

Երևան, 28 նոյեմբեր, 2017

- «Հաբիթաթ Ֆոր Հյումենիթի Արմենիա»-ն գործում է այն համոզմունքով, որ յուրաքանչյուր ոք պետք է ունենա պատշաճ բնակարան:
- 2000 թվականից ի վեր, Հաբիթաթ Արմենիայի ջանքերի շնորհիվ, ավելի քան 6,000 ցածր և միջին եկամուտ ունեցող ընտանիքներ բարելավել են իրենց բնակարանային պայմանները:
- Վերջին տարիներին Հաբիթաթ Արմենիան՝ համագործակցելով ֆինանսական հաստատությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, միջազգային կազմակերպությունների, համատիրությունների և բազմաբնակարան շենքերի բնակիչների հետ՝ իրականացնում է էներգախնայողության ծրագրեր բազմաբնակարան շենքերում:

«Հաբիթաթ ֆոր Հյումենիթի Արմենիա»-ի կողմից իրականացվող ԲԲՇ պահպանման էներգաարդյունավետության բարձրացման ծրագրեր

1. Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում (ՎԱԷՀՔ)
2. Բազմաբնակարան շենքերի ընդհանուր օգտագործման տարածքների վերանորոգում, ներառյալ էներգաարդյունավետության բարձրացում ուղղված ցածր եկամուտ ունեցող ընտանիքներին

*Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ օգտագործման
հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում
(ՎԱԷՀԶ)*

- *Ծրագրի արժեքը՝ 1,687,500 Եվրո, որից*

Եվրոպական միություն – 80% ֆինանսավորում
Սպիտակի և Վայքի քաղաքապետարաններ – 20%
համաֆինանսավորում

- *Ծրագրի տևողությունը՝ 4 տարի (2014-2018)*

*Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ
օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում*

Ծրագրի նպատակը

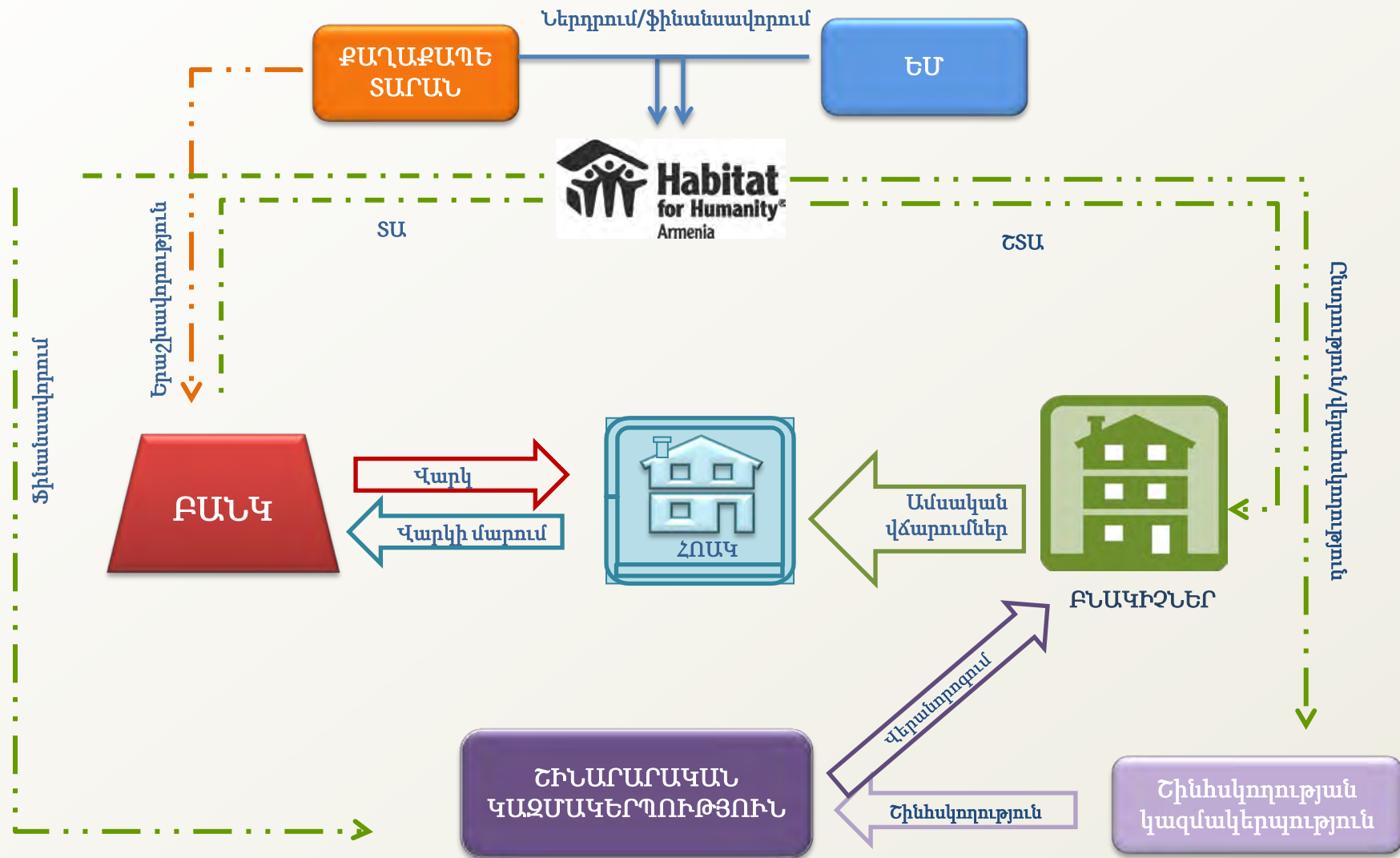
*Սպիտակի և Վայքի քաղաքապետարաններին
աջակցել մշակելու և փորձարկելու էներգիայի
խնայողության արդյունավետ ու կիրառելի
մոդելներ*

**Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ
օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում**

Նպատակին հասնելու քայլերը

- 1. Մշակել և կիրառել ծրագրի իրականացման մասնակցային ֆինանսական մոդել**
- 2. Բնակելի և հանրային շենքերում կիրառել վերականգնվող էներգիայի աղբյուրներ և իրականացնել էներգաարդյունավետ միջոցառումներ**
- 3. Փոխել մարդկանց վերաբերմունքը, ձևավորել էներգախնայող վարքագիծ և բարձրացնել հանրային իրազեկվածությունը էԽ և ՎԷ մասին**
- 4. Զարգացնել Վայքի և Սպիտակի քաղաքապետարանների էներգետիկ զարգացման ծրագրեր իրականացնելու կարողությունները**

ՎԱԷՀՔ ծրագրի ֆինանսական մոդել

Հաշվարկ Սպիտակի Թորոսյան 13 շենքի համար	
Բնակարանների քանակ	12
Բնակարանների ընդհանուր տարածք	779.1 մ²
Շին. աշխատանքներ	Տանիքի վերանորոգում և ծածկի փոխում, ձեղնահարկի հատակի ջերմամեկուսացում, մուտքի հին դռների վերանորոգում և նոր մետաղապլաստե դռների տեղադրում, ջրահեռացման համակարգի վերանորոգում
Շինարարության ընդհանուր արժեքը	5,824,300 ՀՀ դրամ
Սուբսիդիա	5,473,700 ՀՀ դրամ
Վարկ	350,600 ՀՀ դրամ
Վարկի ամսական մարում	12,700 ՀՀ դրամ
Հավելյալ վճար	16.5 ՀՀ դրամ/մ²
Միջին ամսական վճարը 1 ընտանիքի համար	640 – 1480 ՀՀ դրամ

*Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ
օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում*

Ակնկալվող արդյունքներ

*Սպիտակ և Վայք քաղաքներում ՀԱ
բարձրացման շնորհիվ տարեկան 600 տոննա
CO₂ արտանետումների նվազեցում, որը
կազմում է երկու քաղաքներում թիրախային
շենքերի CO₂ արտանետումների 20%-ը*

Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում

Ակնկալվող արդյունքներ

- 1. Հնտրված 45 բնակելի և 2 հանրային շենքերում՝ տարեկան 15-30% էներգախնայողություն*
- 2. Հնտրված բնակելի շենքերի բնակիչների շրջանում էներգաարդյունավետության կարևորության մասին իրազեկվածության աճ և էներգիայի խնայողության վարքագծի դրական փոփոխություն*
- 3. Սպիտակի և Վայքի քաղաքապետարանների կայուն էներգետիկ ծրագրեր իրականացնելու կարողության բարձրացում*
- 4. Սպիտակ և Վայք քաղաքների էներգիայի ընդհանուր ծախսերում վերականգնվող էներգիայի չափաբաժնի աճ*

**Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ
օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում**

Առ այսօր իրականացվել են՝

45 FF շենքերի տեխնիկական վիճակի հետազննում

5 բազմաբնակարան և 2 հանրային շենքերի էներգետիկ աուդիտ

**Սպիտակի թիվ 2 մանկապարտեզի 210 շիկացման և լյումենեսցենտային լուսատուների
փոխարինում էներգախնայող լուսադիոդայիններով**

**9 շենքում (Սպիտակում՝ 4, Վայքում՝ 5) էներգաարդյունավետության միջոցառումներ
(տանիքի ծածկի վերանորոգում, ձեղնահարկի հատակի ջերմամեկուսացում, դռների և
պատուհանների փոխում)**

Աշխատանքներն ընթանում են՝ 14 շենքում (Սպիտակում՝ 9, Վայքում՝ 5)

**Վերականգնվող էներգիայի և էներգիայի արդյունավետ
օգտագործման հնարավորությունը Վայք և Սպիտակ քաղաքներում**

Շենքերի ջեռուցման համար էներգիայի խնայողությունը և
ջերմոցային գազերի արտանետումների նվազեցման ծավալները

Բնակավայր	Էներգախնայողություն	CO ₂ -ի տարեկան արտանետումների կրճատումը
	ՄՎտժ/տարի	տոննա CO ₂
<i>Սպիտակ, I փուլ, 4 շենք (ավարտված է)</i>	109.30	29.11
<i>Վայք, I փուլ, 5 շենք (ավարտված է)</i>	313.50	83.52
<i>Սպիտակ, II փուլ, 9 շենք (ընթացքի մեջ է)</i>	232.28	61.88
<i>Վայք, II փուլ, 5 շենք (ընթացքի մեջ է)</i>	280.07	74.61
Ընդամենը	935.15	249.12

Բազմաբնակարան շենքերի ընդհանուր օգտագործման տարածքների վերանորոգում

Ծրագրի հիմնական նպատակները

- Բարելավել Հայաստանում բազմաբնակարան շենքերի ընդհանուր օգտագործման տարածքները
- Մշակել և փորձարկել կենսունակ ֆինանսական մոդել(ներ)
- Նպաստել համատիրությունների կարողությունների զարգացմանը

Օժանդակող հանգամանքները

- Քաղաքապետարանների կողմից տրամադրվող սուբսիդավորում
- Համատիրությունների շահագրգռվածությունը շենքերի ընդհանուր օգտագործման տարածքները բարեկարգելու հարցում

Բազմաբնակարան շենքերում բնդհանուր օգտագործման տարածքների վերանորոգում

Ծրագրի գործընկերները

Քաղաքապետարաններ

- Համագործակցություն Երևանի և Վանաձորի քաղաքապետարանների հետ
- Մինչև 40% սուբսիդավորում
- Իրականացված աշխատանքներ 19 շենքում, որից 16-ը՝ Երևանում, 3-ը՝ Վանաձորում
- Շուրջ 52.5 մլն. դրամի ներդրում, որից շուրջ 18.66 մլն դրամը՝ սուբսիդիա

Ֆինանսական հաստատություններ

- Համագործակցություն Ինեկոբանկ ՓԲԸ հետ սկսած 2012թ-ից
- Շուրջ 25.4 մլն դրամի վարկային միջոցների տրամադրում Հաբիթաթ Արմենիայի ֆոնդից

Համատիրություններ

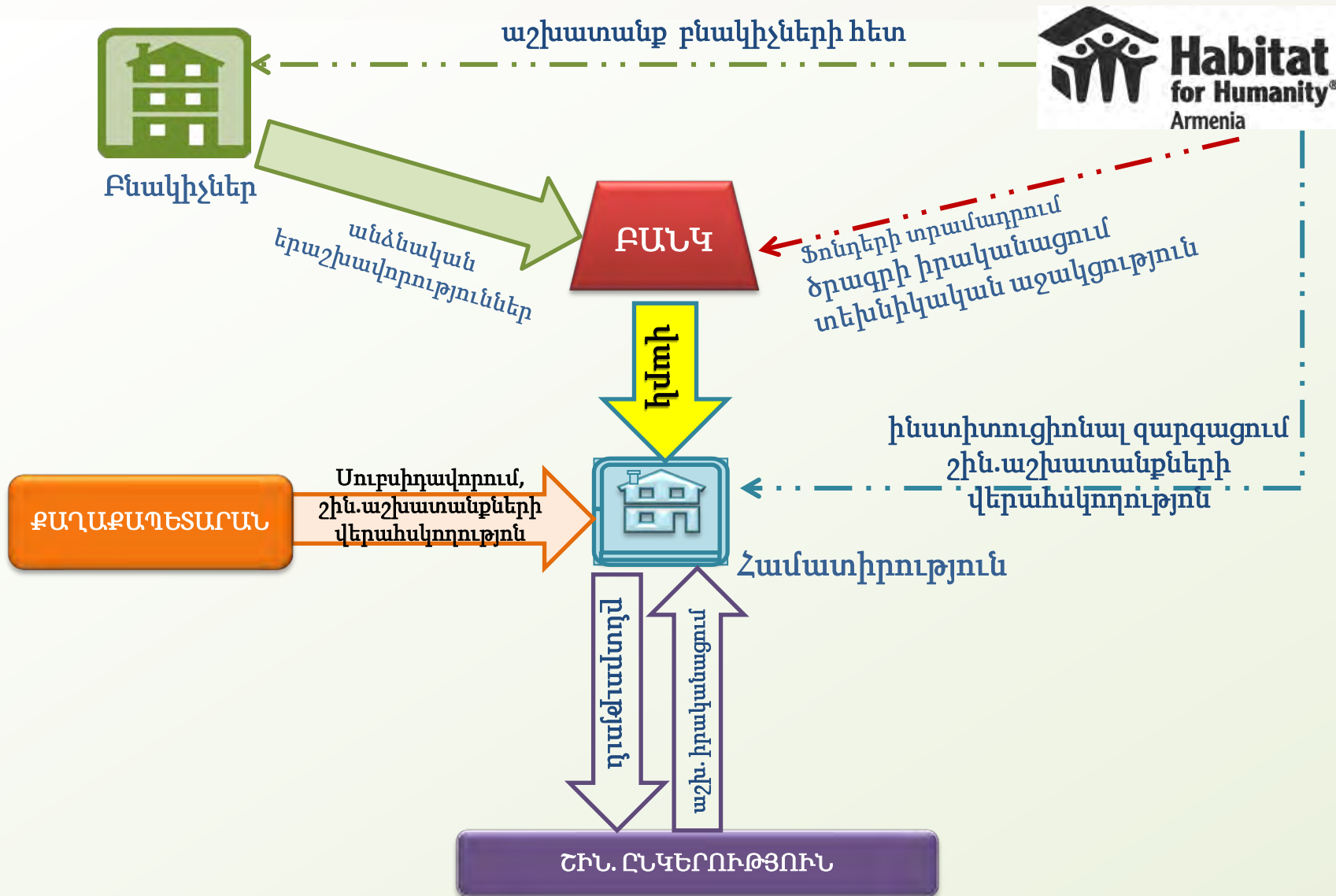
- Աշխատանք բնակիչների հետ
- Աշխատանք բանկի հետ
- Շուրջ 8.4 մլն դրամի ներդրում

Բազմաբնակարան շենքերում ընդհանուր օգտագործման տարածքների վերանորոգում

Ճինանսական մոդել

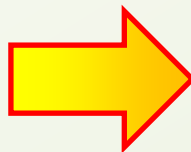
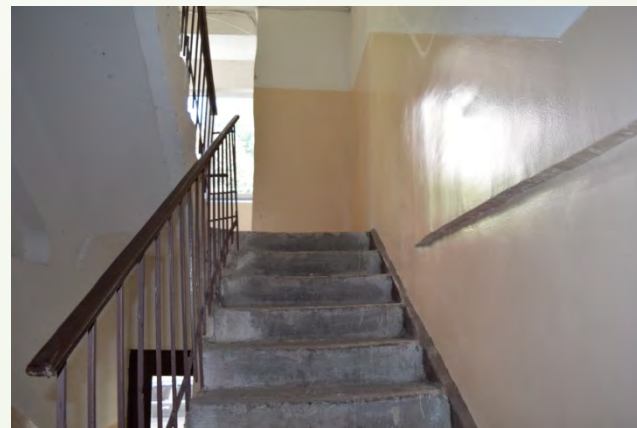
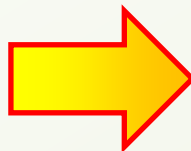
- Հավաքագրման տոկոսը՝ առնվազն 70%
- Բնակիչների առնվազն 75% համաձայնությունը մասնակցելու և տրամադրելու անձնական երաշխավորություններ
- Գրավ/երաշխավորություն
- Համատիրության վարկունակությունը ընդունելի է բանկի համար
- Համատիրության եկամտի այլ աղբյուրների առկայությունը ցանկալի է (ալեհավաքներ, գովազդային վահանակներ, այլն)

Ֆինանսական մոդել

Բազմաբնակարան շենքերի ընդհանուր օգտագործման տարածքների վերանորոգում

Իրականացված աշխատանքներ

Բազմաբնակարան շենքերի Էներգաարդյունավետության բարձրացում

Ծրագրի հիմնական նպատակները

- Բարելավել Հայաստանում բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետությանն ուղղված ներդրումային դաշտը
- Մեղմել էներգակիրների թանկացման ազդեցությունը ցածր եկամուտ ունեցող ընտանիքների համար
- Նպաստել համատիրությունների կայացմանը
- Մշակել և փորձարկել կենսունակ ֆինանսական մոդել/ներ/

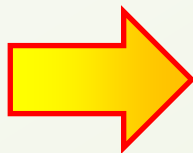
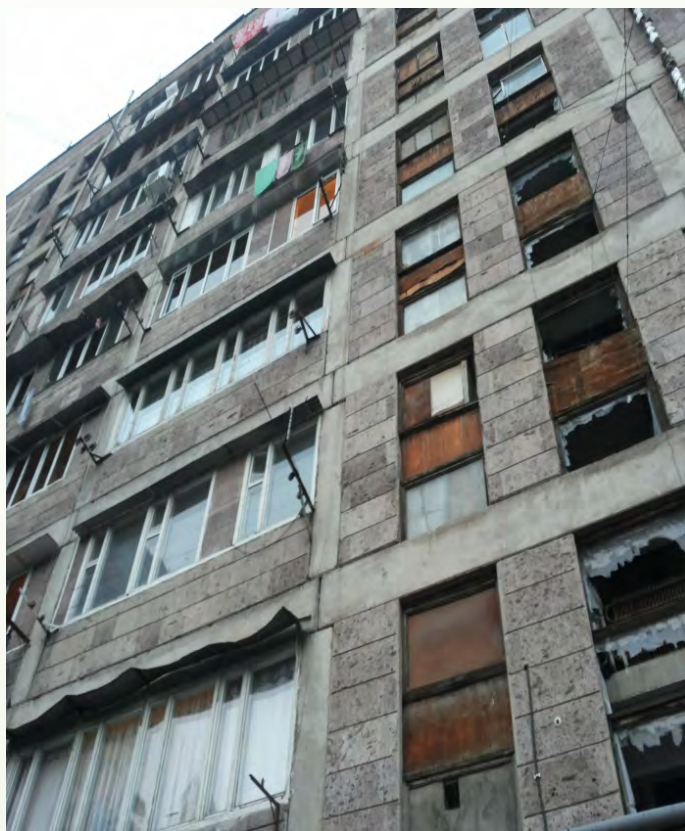
Բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացում

Առ այսօր իրականացվել են՝

- Համագործակցություն Ինեկոբանկ ՓԲԸ-ի հետ՝ 200,000 ԱՄՆ դոլլար
- Համատիրությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունների ուսումնասիրություն
- Մասնակի էներգախնայողությանն ուղղված էներգաաուդիտի իրականացում 3 տիպային շենքերում
- Ֆինանսական մոդելների մշակում և մեկ մոդելի կիրարկում
- Գործարկվել է վեբկայք՝ www.taqtun.am
- Շին. աշխատանքներ 10 ԲԲՇ-ում՝ 519 ընտանիք

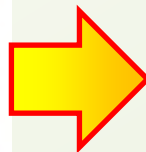
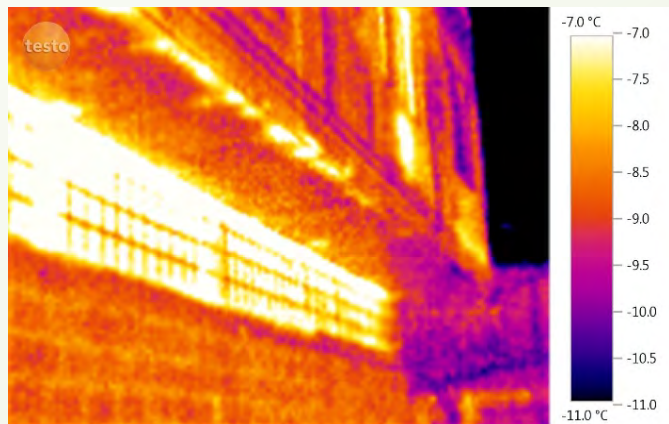
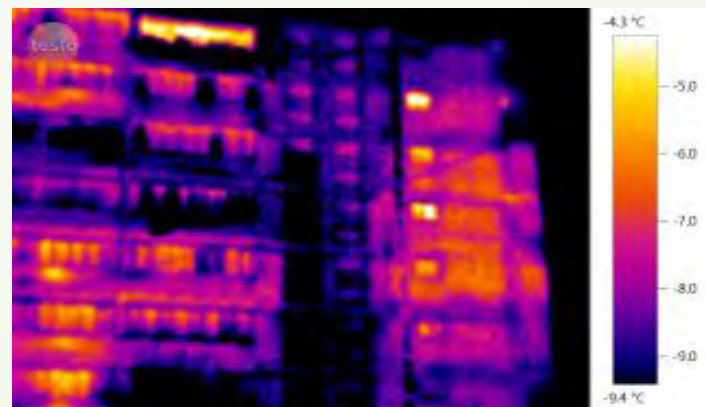
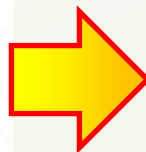
Բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացում

Էրականացված աշխատանքներ

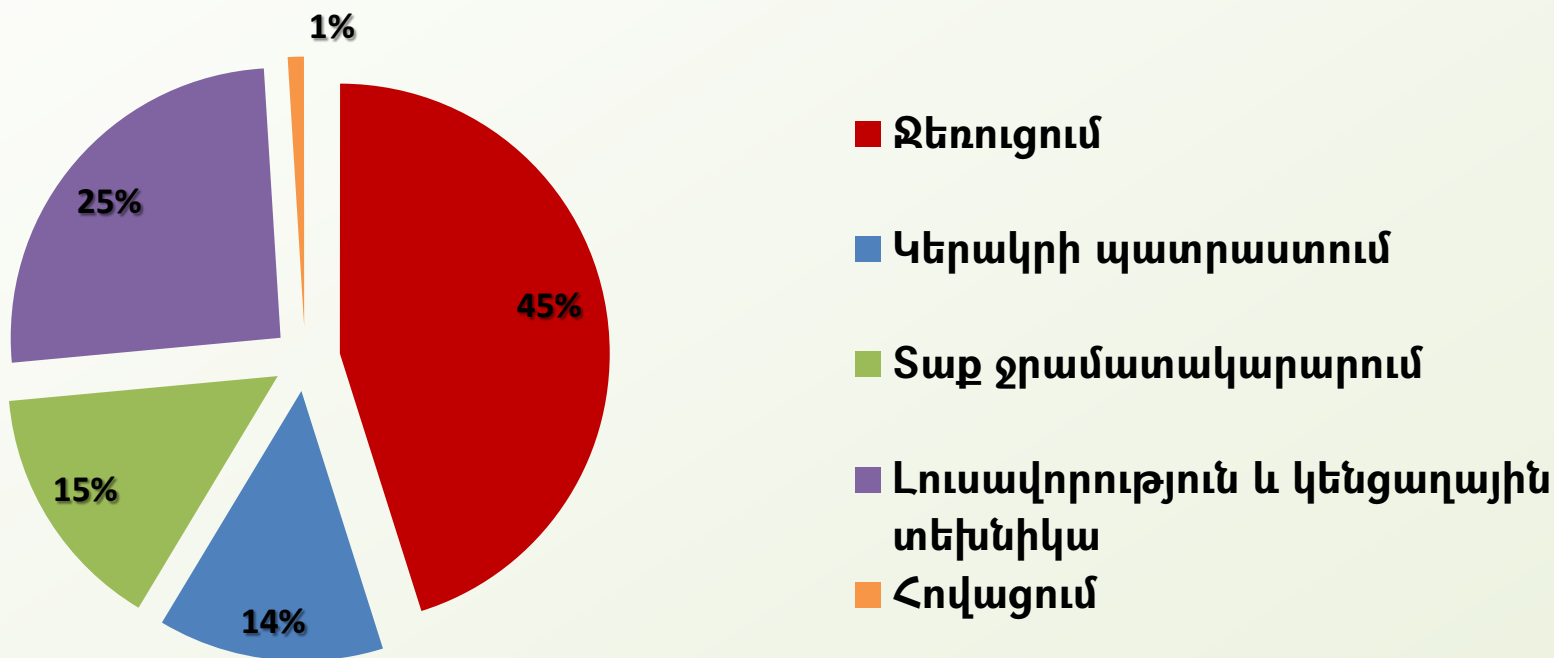
Բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացում

Էներգաաուդիտ (2015-2016 ձմեռ)

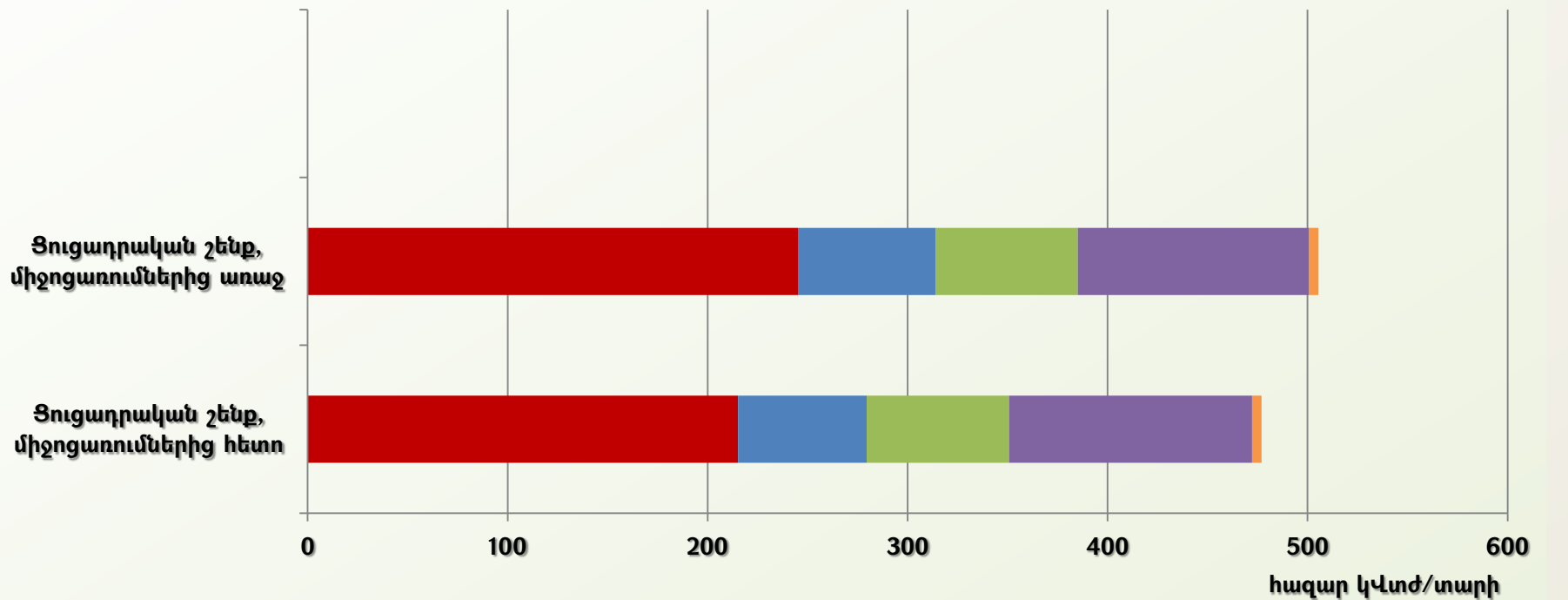
Բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացում

Բազմաբնակարան շենքում էներգակիրների ծախսն ըստ ուղղությունների

Բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացում

Էներգակիրների ծախսն ըստ սպառման ուղղությունների ցուցադրական շենքում ԷԱ միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո

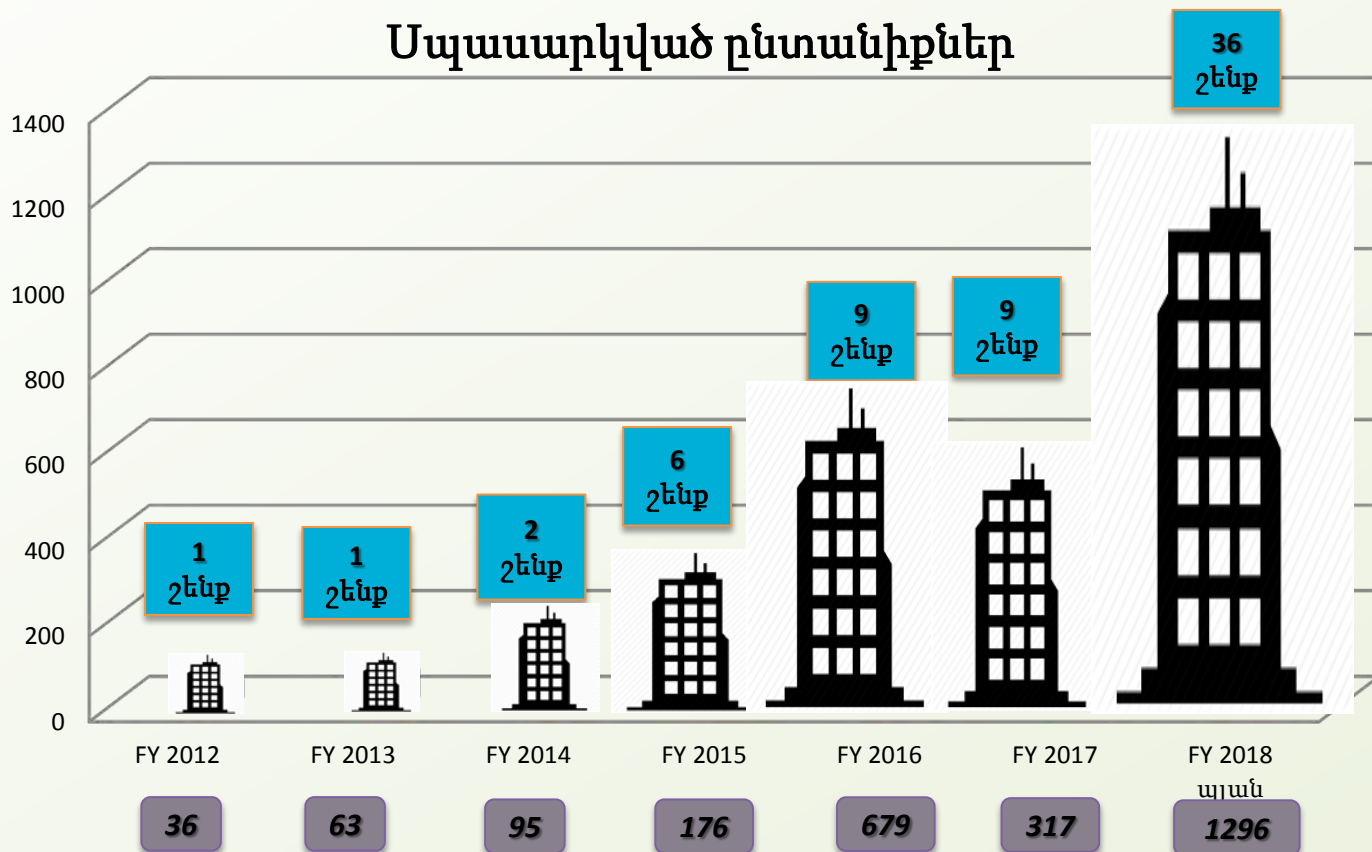
■ Զեռուցում ■ Կերակրի պատրաստում ■ Տաք ջրամատակարարում ■ Լուսավորություն և կենցաղային տեխնիկա ■ Հովացում

Բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացում

Շենքերի ջեռուցման համար էներգիայի խնայողությունը և ջերմոցային գազերի արտանետումների նվազեցման ծավալները՝

Հասցե	Էներգախնայողություն		CO ₂ -ի տարեկան արտանետումների կրճատումը
	%	ՄՎտժ/տարի	տոննա CO ₂
<i>Ավան, Թումանյան թաղ. #6/1</i>	5	22	4.8
<i>Աջափնյակ, Հալաբյան #9/1</i>	6	51	11.2
<i>Ավան Առինջ 1 միկրոշրջան #1/4</i>	2	13	2.8
<i>Ընդամենը</i>		86	18.8

«ԲԲՇ ընդհանուր օգտագործման տարածքների վերանորոգում» « ԲԲՇ էներգաարդյունավետության բարձրացում »

ԲԲՇ ծրագրերի իրականացման խոչընդոտները՝

- **ԲԲՇ կառավարման կառույցների բացակայությունը կամ ոչ կայացած լինելը**
- **Նախատեսվող աշխատանքների նկատմամբ բնակիչների թերահավատությունը և մասնակցության ոչ բավարար պատրաստակամությունը, “Փակ դռների” առկայությունը**
- **Պարտադիր նորմերով սահմանված վճարների հավաքագրման խնդիր**
- **Համատիրությունների, ինչպես նաև բնակիչների ցածր իրազեկվածությունը բնակելի շենքերի էներգաարդյունավետության միջոցառումների վերաբերյալ**
- **Քաղաքապետարանների բյուջեից էներգախնայողության միջոցառումների համար հատկացումների սղությունը կամ բացակայությունը**
- **Վարկավորման երկարատև ընթացակարգը**
- **Գրավի բացակայություն, բնակիչների անհատական երաշխավորությունների պայմանագրերի կնքման անհրաժեշտություն**

Հաբիթաթ Արմենիայի կողմից առաջարկվող լուծումներ

- ՀՀ ԲԲՇ կառավարման, պահպանման, սպասարկման եվ շահագործման բնագավառում օրենսդրական բարեփոխումների իրականացում
- Օրենքի կիրարկման մեխանիզմների հստակեցում
- Երաշխիքային ֆոնդերի/մեխանիզմների ստեղծում
- ԲԲՇ էներգաարդյունավետության բարձրացման վերաբերյալ հասարակության իրազեկվածության բարձրացման մեխանիզմների ներդրում
- Բնակֆոնդի պահպանման նպատակով սոցիալապես անապահով ընտանիքներին նպաստների և փոխառության տրամադրման համակարգի ներդրում
- ԲԲՇ կառավարման գործընթացում համապատասխան որակյալ կադրերի պատրաստման համակարգի ներդրում մասնագիտացված կրթություն, որակավորում

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱԲԻԹԱԹ ՖՈՐ ՀՅՈՒՄԵՆԻԹԻ ԱՐՄԵՆԻԱ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

www.habitat.am

info@habitat.am

+374 10 587188